

ایران در دوران معاصر

نادر شاه نبرد کرنال

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۱۸ آبان ۱۳۹۳ ۳۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

یکی از زرین ترین برگهای فتوحات نادر پیروزی بر سپاهیان هندی بود. هندوستان در ۱۷۰۷ امپراطوری بزرگ و قدرتمندی بود که از نظر ثروت و جمعیت رقیبی در منطقه نداشت. در ۱۷۱۹ با روی کار آمدن محمدشاه (رقیب نادر) شمارش معکوس برای سقوط این امپراطوری آغاز شد. و اشتباه احمقانه اش پناه دادن به فراریان قندهار و کشتن قاصد نادر بود. مشاوران او هرگز تصور نمیکردند که سربازان نادر بتوانند افغانستان را کامل فتح کرده و قصد دهلی کنند اما مقدر چنین بود که هندوستان ضربه ی اول را در قرون جدید از همسایه ی غربی خود بخورد. نادر

یکی از زرین ترین برگهای فتوحات نادر پیروزی بر سپاهیان هندی بود. هندوستان در 1707 امپراطوری بزرگ و قدرتمندی بود که از نظر ثروت و جمعیت رقیبی در منطقه نداشت. در 1719 با روی کار آمدن محمدشاه (رقیب نادر) شمارش معکوس برای سقوط این امپراطوری آغاز شد. و اشتباه احمقانه اش پناه دادن به فراریان قندهار و کشتن قاصد نادر بود. مشاوران او هرگز تصور نمیکردند که سربازان نادر بتوانند افغانستان را کامل فتح کرده و قصد دهلی کنند اما مقدر چنین بود که هندوستان ضربه ی اول را در قرون جدید از همسایه ی غربی خود بخورند. نادر در 10 کیلومتری دهلی در دشت کرنال بود. ورود صاعقه آسای نادر محمد شاه متوحش را وادار کرد که ورود او را به شبه قاره هند باور کند و با سپاهی بزرگ به نبرد با او بیاید. اشتباه بزرگ بعدی محمدشاه که باعث شد دودمانش بر باد رود این بود که وی به جای آنکه از سپاه بزرگ خود برای حمله پیشگیرانه به نادر استفاده کند به انتظار حمله نادر نشست حال آنکه سپاه هند به گفته مورخانی چون اقبال دارای 300 هزار سرباز و 20 هزار فیل بود و سعادت خان سردار هندی پس از آنکه پادشاه حرف او را برای هجوم گوش نداد با 30 هزار نیرو از سایر نیروها جدا میشود و به جنگ نادر می رود اما برتری نیروی نادر و سرعت سواران ایرانی شجاع ترین سربازان هندی را به خاک می اندازد و خود وی نیز اسیر نادر میشود.

نادر پس از این درمیابد که غلبه بر ارتش بی شمار هند تنها با کمک تاکتیک میسر است بنابراین با استفاده از تجربیات نبردهای غربی خود بهترین استفاده را از تفنگچیان می برد. تفنگداران ایرانی نیز با تشکیل صفوف منظم از فاصله دور نیروهای هندی را که در پناه فیل ها به جلو می آمدند هدف گرفته و چون از سربازان کماندار هندی کاری ساخته نبود هزاران سرباز هندی قبل از رسیدن به سپاه ایران از پای درآمدند. اما وحشت فیلها ضربه ی اصلی را به سپاه هند می زند چرا که صدای گلوله و سوزش اثر آن فیلهارا وحشت زده و موجب مرگ سربازان هندی را فراهم میکند.

اقبال میگوید: >>کشته های هند 20 هزار تن و با کشته های سپاه نادر که تنها 42 تن بود اصلا قابل مقایسه نبود چرا که هندی ها با کمان میجنگیدند و ایرانی ها با تفنگ>> اما سرعت عمل نادر و اغتشاش در اردوی هند مانع شد که هندی ها حتی بتوانند از صدها عراده توپ خود استفاده کنند. شکست کرنال عملا دهلی را در برابر سپاه عظیم نادر بلاذفاع رها کرد.

نتیجه نبرد کرنال

فتح هند انعکاسی گسترده در جهان یافت چرا که این کشور از نظر هلندی ها پرتغالی ها چینی ها و انگلیسی ها

مهم و ارزشمند بود و حتی روس ها نیز آرزوی نزدیک شدن به آن را داشتند. نبرد کرنال در 1738 قدرت رزمی ایرانیان را در آسیای مرکزی 2 برابر کرد و شاهد آن نیز فتح سریع بخارا خیوه و رود سند بود و عملاً نادر راهزنان و خان های متجاوز ترکمن و ازبک را نیز بر سرجایشان نشانده چرا که ثروت او اکنون به اندازه ای بود که می توانست هر ارتش مزدوری را که بخواهد تاسیس کند. البته از طرف دیگر می توان فتح هندرا نکته ای منفی برای ایران دانست چون که سیاست انگلستان در سراسر سال های قرن نوزدهم را این تفکر شکل داده بود که ایران باید ضعیف بماند چرا که ایران قوی می تواند ظرف چند سال افغانستان و هند را هم زمان درهم بکوبد.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «نادر شاه نبرد کرنال»، پارسیان دژ، ۱۳۹۳.

خواندن مقاله و پیوست های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1581/pdf/نادر-شاه-نبرد-کرنال.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۲۷ مهر ۱۳۹۹